

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Scriitorii români la Sibiu.

Dela înființarea „Societății scriitorilor români” încoace legăturile sufletești ale Românilor din deosebite țări s’au strâns într-o măsură îmbucurătoare. Șezătorile pe cari le-a organizat în Țară, au deșteptat un interes și mai mare pentru literatură, în vreme ce șezătorile organizate, în mijlocul unui entuziasm general, în Bucovina, au stârnit pretutindeni nu numai acest interes, ci și dorul de a ne cunoaște mai de aproape, de a ne vedea, de a ne strânge mâna — de a ne înțelege pe deplin gândurile unul altuia.

N’a fost lucru întâmplător, că cea dintâi șezătoare a scriitorilor români s’a ținut, în țara noastră, la Sibiu. Dacă ne dăm seama, că orașul acesta este focarul cel mai puternic al culturii românești din Ardeal, înțelegem ușor, că nici nu se putea face alt undeva începutul, decât aici.

Și începutul s’a făcut într’un mod strălucit. Unsprezece scriitori s’au întâlnit Duminecă aici, pentru ca, coborându-se pe câteva clipe în mijlocul nostru, să ne ridice sufletele amărâte de atâtea frământări sterile, la o înălțime de seninătate, pentru ca să ne îmbie în locul prozei sarbede, pe care ni-o servește din belșug viața de toate zilele, potirul cu nectar înviorător al poeziei.

Din gura lor publicul a sorbit cu nesat arta, și fără doar și poate influința pe care au exercitat-o asupra lui n’a fost numai momentană. Sufletele s’au deschis larg, inimile s’au apropiat și dragostea de frumos a crescut. Literatura noastră a găsit un număr mai mare de admiratori, frumoasa și armonioasa limbă literară a fost înțeleasă și îndrăgită mai de mulți, comoara de idei și de sentimente frumoase, pe cari le-a prins în forme nemuritoare literatură i-a făcut pe atâția să înțeleagă valoarea vieții intelectuale

și superioritatea ei față de viața copleșită de materialism! Acest dar ni l-au adus cu sine scriitorii noștri și acest dar ni l-au lăsat la plecarea lor. Primească pentru acest mare dar mulțămitele noastre, pe cari le exprimăm deodată cu dorința de a-i vedea de aici încolo mai des și mai numeroși, aducând cu sine și pe ceilalți scriitori mari ai neamului, a căror lipsă am simțit-o cu adevărat.

Avem atâtea centre românești cari ar trebui chemate la o viață sufletească frumoasă. Veniți la noi, veniți cât mai des pela noi, iubii crainici ai sufletului românesc, căci venirea voastră are un rost.

Sinoadele protopresbiterale.

I.

Materialul brut obținut prin acțiunile răslețe în cursul unui an, din partea clerului și a poporului provinciei noastre mitropolitane, cristalisat prin sinoadele parohiale, ca un întreg legat în mănunchiuri, după protopresbiterate ajunge la o a doua sită, la o nouă purificare și cristalizare: la sinoadele protopresbiterale, cari amăsurat legii noastre fundamentale bisericești au a se întruni în luna lui Februarie a fiecărui an. Fiindcă întregul material trecut și prin trierul sinoadelor protopresbiterale, formează baza de lucrare a corporațiilor superioare bisericești, adică a sinoadelor eparhiale, și chiar a congreselor noastre naționale-bisericești, — e natural, că cu cât vor fi mai temeinice și mai perfecte lucrările acestora, cu cât se va arăta un interes mai viu întru atingerea unor scopuri ce țin de binele și fericirea poporului, și deci înflorirea bisericii, cu cât se vor nisui aceste sinoade a-și intrupa în chip real idealele, dorințele, trimițând mai în sus un material pe

deplin cristalisat, — cu atât va fi mai perfectă, mai reală și mai fidelă și oglinda activității corporațiilor supreme.

Da, fără îndoială, sinoadele protopresbiterale sunt suruburile cele mai de căpetenie în mecanismul constituțional al bisericii noastre. Fiind aceste compuse din preoții cei mai de seamă și din cei mai de valoare bărbați mireni de pe teritoriul protopresbiteratului, cari deci în mod direct și dela fața locului se află în plenitudinea tuturor circumstanțelor de pe întreg teritoriul protopresbiteratului, pot și trebuie chiar, ca prin o muncă pe deplin serioasă și prin manifestarea unui zel îndestulitor, dovedit în interesul cauzei sfinte, să răspundă poporului alegător onorifică încredere pusă într’insii. În vederea imperioasă a problemelor de o ponderoasă gravitate ce-și așteaptă deslegarea tocmai în aceste sinoade, aleșii poporului pentru aceste corporațiuni sunt obligați moralicește a ține seama de datorințele luate asupra lor și a se prezenta la terminul pus în număr complet, ca astfel să nu mai fim martori tristului obstacol — ivit ici colea, — că sinodul nu se poate ține din lipsa membrilor prezenți. Reprezentanții poporului credincios din sinodul protopresbiterat, apreciind în mod perfect, atât distincțiunea primită, cât mai vârtos obligământul luat față de biserică și popor, fără hesitare se înlătură toate pedecile, să lase la o parte afacerile private și pentru ziua întrunirii sinodului protopresbiterat să se dedice cu trup și suflet intereselor bisericii. Pentru înălțarea lor la demnitatea de „membru al sinodului protopresb.” biserica numai această recompensă o cere: să consacre o zi intereselor ei, să lăpede pentru aceea zi „toată grija cea lumească”, să-și tragă seama, că aceea e ziua în care are a servi pe maica sa, iubita — biserica sa.

Dat fiind deci, că biserica, — care atâtea servicii ne-a făcut în timpurile trecute ni le face și azi, — pretinde numai o singură zi dela fiii săi aleși, ca să-i slujească cu trup și suflet: membrii aleși ai sinodului protopresbiterat, întruniți în sinod, trebuie să fie pătrunși de însemnătatea cauzei pentru care s’au întrunit, și deci să dovedească o răbdare pe deplin îndestulitoare în cursul desbaterilor puse la ordine zilei, și cu deosebire să dovedească un zel oarecare de a afla și pune în aplicare cele mai eficace mijloace ducătoare către înălțarea poporului și înflorirea bisericii.

Cu deosebire timpul de față, plin de curente dușmănoase interne și externe, cari ne amenință cu destrăbălarea poporului și ruina sfintelor așezăminte bisericești, impune acestor sinoade protopresbiterale întreită muncă, întreit zel și interes... Și cine nu știe, că la înălțarea și prosperarea bisericii, la salvarea poporului de sub jugul multelor ispite distrugătoare, nu e îndestulitor zelul și interesul consistoarelor, a sinoadelor eparhiale și ale congreselor, câtă vreme nu li se va da ajutorul necesar din partea organelor medii?

Ba cu tot dreptul putem afirma, că tocmai sinoadele protopresbiterale sunt organele de căpetenie, cari alcătuiesc corpul masiv al edificiului bisericii noastre celei vii... iar corporațiunile supreme sunt numai organele, cari lustruind acest edificiu, îl prezintă în afară ca un ce pe deplin isprăvit și bine aranjat...

Lucră sinoadele protopresbiterale cu destul zel și interes și își dau toată silința de a îndrepta ce este de îndreptat: atunci dovedesc în faptă îndreptarea răului, prin indicii și prudente chibzuieli de a-l înlocui cu binele... Atunci sinodul eparhial, congresul național bisericesc, primește o zidire ridicată pe fundamente tari.

FOIȘOARĂ.

„Psihologie pedagogică”.

Pentru școlile normale de Emanuel Martig.

— Dare de seamă. —

Tuturora, cari am trecut prin școlile pedagogice, ni s’a fărâmițat știința despre suflet, psihologie, care după zisa autorului acestei cărți — „se ocupă cu tot ce putem ști despre suflet”. Nu s’a prea ținut cont însă, că pe seama cui se dă această știință nu tocmai ușor, prin urmare nici felul cum s’a dat la îndemâna fiitorilor dascăli — prin manuale — n’a fost destul de corect și de exact. S’au perindat și se perindează și astăzi prin aceste școli niște tineri cu inteligență lipsită de o deprindere logică și cu minți mai mult sau mai puțin înțelegătoare a terminologiei pentru ougetări abstracte.

Da, vom cânta acum, că pe baza căror manuale se propunea și se propune această disciplină filosofică vom găsi, că ele n’au avut de loc în vedere gradul de dezvoltare sufletească al preparanștilor noștri. Din ele puteau învăța de rost formule și propoziții, dar să le și priceapă era mai greu. Prea sunt scrise într’un stil savant unele, cum ar fi „Psihologia empirică” a savantului profesor Ioan Popescu — altfel „una din cele mai bune

cărți de școală” normală — cum o numește dl Titu Maiorescu. E scrisă însă pentru elevi de pedagogie cu o pregătire anterioară mult mai temeinică — firește, câtă e de lipsă pe treapta aceasta, cum ar avea-o cei din Germania spre exemplu. Forma prea abstractă în care ni se înfățișează singuraticile fenomene sufletești și stilul plin de „neologisme neîndreptățite” — cum observă tot dl Maiorescu în „Criticele” sale, o face grea de consumat. O prelucrare populară într’un limbaj mai ușor și limpede ar face mult mai bune servicii învățătorime noastre decât originalele existente la noi, cari prea bagatelizează chestiunile psihologice renunțând cu totul la expunerea științifică și îngreunând astfel calea — ridicarea — către abstracțiuni. Altele iar sunt limpezi, dar prea fragmentare lipsite de exemple și de aplicarea amănunțită a esempleror. Cum ar fi a dlui prof. P. Pipos.

Cum vor putea învăța elevii preparanșilor noștri din aceste manuale de psihologie cunoștința de oameni — înțeleg pe cea sufletească? Cum vor învăța să știe umbla cu oamenii și cu copiii, când din manuale nu-și câștigă îndemnuri pentru studii psihologice și mai departe? Li lasă reși, încep a socoti psihologia de o știință izolată fără de nici un rost. De aici, apoi experiența că nu se aplică îndestulă măsură la educațiune, de aici mehanizarea, uoigătoare de minți.

O tratare rodnică a psihologiei, având în vedere gradul de dezvoltare sufletească a normaliştilor — zice dl Emanuel Martig în prefața psihologiei sale — numai atunci este cu putință, când pornim dela observări, experiențe, fapte și exemple; și ce e mai mult, exemplele nu sunt trebuincioase numai la prima expunere, așa încât ar putea să și lipsească dintr’un manual de școală, oi ele sunt de trebuință și la studiul de mai târziu și la repetițiunile ulterioare. Cu ocaziunea repetițiunilor, care învățător n’a făcut adeseori experiența, că elevilor le-a scăpat din minte temeiul concret al faptelor și nu le-a rămas în loc decât formulele și legile abstracte și argumentarea generală a lor?

Aceasta ne o dovedește și experiența, că elevii noștri nu pot întări nici un principiu, nici o afirmare, prin nici un singur exemplu concret.

Intemeiat pe aceste principii Emanuel Martig, care e profesor la o școală normală din Elveția, își clădește manualul său pentru școlile normale intitulat: „Psihologie pedagogică”, care și-a ajuns deja a VII-a ediție în limba germană.

Administrația Casei școlarelor din București, care de vre-o câțiva ani încoace desvâlta o activitate febrilă pe terenul popularizării operelor valoroase de știință pedagogică din Apus — traducându-le în românește — a însărcinat — după cât

știu, căci nu e indicat nicăieri — cu traducerea cărții amintite pe popularul poet ardelean George Coșbuc, care prin „magistrala stăpânire a limbei” (T. Maiorescu) românești, prin întrebuintarea nimerită a podoabelor ei populare, a izbutit să ne pună la îndemână nu numai o traducere românească, ci și artistică, delicioasă. În forma aceasta a crezut, că va isbuti dlul Coșbuc să deschidă porțile minții și inimii elevilor de pedagogie, sătui de sarbedele cuvinte ale stilului nostru didactic — pentru primirea acestei științe a sufletului.

Traducătorul nu numai traduce, dar și localizează astfel, că de n’ar fi că autorul cărții e un german, ai îndrăzni să crezi, că această carte e fatul celui mai luminat spirit românesc. Exemplele cele multe din originalul nemțesc, cari ne înfățișau: filosofi germani, figuri din istoria și literatura germană, le-a alungat — de pe unde a putut — ca pe niște vedenii străine de sufletul nostru, înlocuindu-le cu figurile mărețe pline de caracter românesc ale trecutului nostru istoric, ca Mircea, Ștefan, Mihail, Constantin Brâncoveanu ș. a. și cu exemple din produsele povestitorilor și poezilor noștri clasici și moderni: Negruți, Bolintineanu, Alexandri, Eminescu ș. a. Pentru explicarea diferitelor activități sufletești traducătorul aduce exemple și din creațiunile sale poetice.

(Va urma).

având să urmeze din partea acestora numai imprimarea decorațiilor finale!... Și din contră, dacă se cetește numai în sinodul protopresbiteral „raportul general”, care prezintă o înfricoșată stare de lucruri deplorabile, din multe — ba aproape din toate punctele de vedere... și acesta e ascultat nepăsător până în sfârșit, dacă se așteaptă repede depănare a altor eventuale obiecte de pertractat, și... luându-le toate la „cunoștință”, se așteaptă încheierea sinodului... corporațiunile noastre mai înalte, sinoadele eparhiale, pe aceste „clădiri” îndesert s'ar osteni a imprima decoriile finale *sănătoase*, căci păretele împletit cu putregai nu le poate îmbrăca...

Alegerile în România. La colegiul III. alegerile au dat rezultatul următor: deputați guvernamentali 36, opoziționali 1, iar într-un loc va fi balotaj. La toate colegiile are deci guvernul 148 mandate, opoziția 19 și în 16 locuri va fi balotaj. Mai au să se facă alegerile pentru senat.

Din protopresbiterate.

Sinod protopresbiteral în tractul Lupșa.

Convenirile — de ori ce fel — sunt tot atâtea prilejuri de ofelirea puterilor și elevare sufletească. Prin ele numai se esoperează solidaritatea, atât de necesară grupărilor sociale, și lipsa lor aduce distrucție, cum se desface corpurile cărora le lipsește adheziunea, puterea centripetală. De aceea se și zice în limbajul obștesc, că *însoțirile* sunt stălpul și temelie ori cărei propășiri. Individii în sine abia formează atomii singuratici, ce de sine nu pot produce nici o energie mai simțitoare.

În aceste adevăruri elementare își află explicare tendința modernă: de a asocia, de a grupa indivizii, ca cu atât mai puternică să fie și manifestarea lor. Din acest punct de vedere trebuie să ținem de mare ferocitate pentru noi, că avem lege bisericăsoasă, *Statutul organic*, care ne asociază, ne grupează, cu un cuvânt, ne dă îndemnuri înalte pentru realizarea problemelor noastre bisericești. Și-e — de regulă — mare praznic bisericesc fiecare întrunire sinodală.

Cu permisia Onor. Redacției, îmi iau voie a face omonoc praznicul de acestfel al tractului Lupșa, descriind pe scurt deurgerea sinodului protopopesc al acestui tract.

Ca și altădată, sinodul s'a întrunit în central protopopistului, care este comuna *Ofenbaia*, la 7 Februarie v., după ce serviciul divin ce premerge sinodului s'a ținut în 6 Februarie v., Timpul ernatic ce domnea încă binișor și depărtările de centru puteau produce temerea, că astădată sedința nu va putea fi prea împoporată. Temerea nu s'a adevărit. Membrii sinodali la orele 9 a. m. — terminal deschiderii sinodului — aproape erau în număr complet, așa că deschiderea s'a putut face la timp — în cancelaria protopopească, unde s'a ținut sinodul.

Președintele, protopresbiterul *Vas. Gan*, pășeste la masa prezidială și rostește cuvântul de deschidere, care e de următorul cuprins:

„Prea onorat Sinod protopresbiteral! Domnilor membri!”

Se impune din prilejul convenirii prezente deslegarea unei întrebări, care în vremea din urmă prin gazete tot mai intensiv și cu patimă se discută.

Elemente tinere, neastâmpărate, să nu zică cu mâncărime de limbă, a clerului nostru de mir pus-au în discuție publică ideea: Organizarea preoției. S'a prădat apoi multă hârtie gazetărească în jurul acestei lozinci. În legătură cu chestia — vorba vorbă aduce — a ajuns treaba și la protopopie, ales protopopul, declarându-se de medievală instituția ce nu mai corespunde duhului liberal al vremii. Nu s'a tras concluzia meritorie încă, însă de printre șire se poate cetti de acum postulatul, care ar fi: „Censemuz ceterum institutionem delendam esse”.

Și ce vină poartă instituția protopopilor? Este oare ea fălul unor veacuri de urgie pentru biserică? Este ceva conorescentă anormală cu corpul bisericii? Adus-au și continuă a aduce stricăciune bisericii? În loc de răspunsuri adâncite la asemenea întrebări, ne întâlnim cu o sumedenie de

tângueli: Protopopii sunt simonisti, se îngerează unde nu le erte oala. cu preoțimea tractează dur; protopopii nu s'au uită cu ochi buni la mișcările de regenerare a preoției, căci își văd primejdute interesele materiale și de clică, protopopii vază ce o au în sus și în jos nu și-o validează la înbanătățirea sorții preoției, care abia o mai duce cu greul vieții... Și alte și alte imputări, mărturisite și nemărturisite — cu vârf plin și îndesat.

Care va să zică discuția se învârtă mai mult în jurul persoanelor, decât a principiilor, cari singure pot justifica pornirile. Și pe teren personal — după mine — vorbele dela alfa și până la omega sunt vorbe umflate, cari absolut nu îndreptățesc ținta dușmănoasă. Ori sunt vinovați protopopii, ori nu sunt vinovați. Dacă nu sunt vinovați, toată discuția este blasfemie; dacă sunt vinovați — merită clerul și poporul așa soartă, căci el își alege conducătorii imbecili (Protopopii se institute, cum știm, în calea alegerii resp. candidărei prin sinoadele protopopești înmulțite). Deci în amândouă cazurile trebuie să ridici protest, și dela acest loc să resping învinuirea ce se aduce unui întreg corp de dignitari bisericești.

Adevărul e, că și protopopii sunt bieți funcționari, robi ai ofiului, cași ori care preot, duc și ei greul vieții cum pot, și luptă cu greutatea materiale ca ori care din preoți.

Ba în comparație cu rangul, venitele protopopilor nici măcar modeste nu se pot numi — sunt mult mai pe jos de această măsură. Cu același drept, cu care strigă preoții după îmbunătățirea sorții lor materiale, pot exclama și protopopii: Unde s'a văzut acumulare de agende ca la noi? Unde mai există pe lume oficiu superior cum este al nostru, și să nu fie în cancelarie alt personal decât persoana protopopului, care face pe șeful, grefierul și servitorul ofiului? Cum poate exista protopopul cu leașa protopopească din regulament? Și nu cade oare sub demnitatea de protopop a trebui să țargueze cu outare badea epitrop când își încassează diurnele și speșele de cărușie de prin comune? Da, e foarte medieval acest lucru!

Eată, că și protopopii, cași preoții au titlul de drept la tânguială. Și pot cere sanarea neajunsurilor — și unii și alții — dar în cadre bisericești, și — mai ales — în armonie, nu împoșcând cu tină unii în alții. Hărțuile, ce dau nota disucției, mult seamănă cu bătaia formală. De aci animozități, desbinări în toate părțile, de aci nici o trebuință nu avem, pentru că timpurile prin cari trecem grele sunt. Fața desbaterilor, așa cum s'a urmat până acum, samănă mult cu povestea babei, care în vreme ce satul arde, nu are alta de lucru ci se peapănă.

Să revin la meritul tezei: Este într'adevăr atât de stricăcioasă bisericii instituția protopopilor, că neapărat trebuie a o aboli? Și în ce constă pericolul ei? (Pun în discuție tema numai ca teză academică, nu că doar chestia ar fi la ordinea zilei, ori că așa avea răcori că funcția de protopop s'ar putea sista în timp apropiat ori mai depărtat).

Se poate face excursie istorică, și cu trecutul bisericii noastre se poate dovedi: cât de mult folos a adus bisericii instituția protopopilor și cât de conorescută este ea cu ființa bisericii. Istoria bisericii are capitol separat pe seama protopopilor. Cădrul cuvântării mele este prea îngust și timpul prea scurt pentru facerea escurziilor istorice. De aceea mă restrâng la afirmăția, că delăturarea protopopilor din organizația bisericească ce o avem nu ar fi egală numai cu mutilarea corpului bisericesc după cum s'a desvolat el în timp, ci ar produce așa cangrenă, că sângerea ar putea cauza moartea instantanee.

Care ar fi icoana bisericii după abolirea instituției acesteia? — Acesta: De o parte ar sta autoritatea (Arhierul și cu Consistoriul) cum stă nemîșcat farul din mijlocul Oceanului, de alta imenza depărtare a mării, care nu se poate împărtași de rezele luminii ce le împraștie farul. Prin întunecet apoi s'ar perde corăbii, călători, tot, pentru că nu ar mai fi purtători de lampe, cari să ducă lumina și pe la periferiile ce nuse pot apropia de centru. Ce haos! ce învălmășală! ce lipsă de sistem și unitate în mișcări. Răul acesta nici ar fi cel mai mare, se poate numi mic chiar pe lângă *anarhia* ce neapărat ar intra în administrația parohiilor în lipsa de control. Ori cât de învăpăiați preoții se află și între ei persoane (ca ori unde în lume) cari fără a se ști puși sub control și trași la răspundere — nu mult habar au dacă prosperează ori nu instituțiile bisericești.

Îmi vine în minte o poveste, care altfel este adevăr istoric. Regele Filip al Macedoniei căuta prilej la oucirea țerisoarelor vechilor Helazi. Era nepregătit însă și nu destul de tare ca să-i poată

duce în îndeplinire cu ascuțitul sabiei gândul. Căuta deci căi pezișe la ajungerea propusului, vrea să se impună Grecilor cu buna de conducător. Ii se puneau în cale bărbați mari, oratori. Atunci le zice Grecilor: Ulte, noi am duce-o bine, dar conducătorii vostri nu ne lasă, ei vă strică mințile! Poate cursa întinsă Grecilor prin-dea, dacă nu se ridică spre a lămurii mulțimea vestitul Demostene, care a cuvântat așa: Au fost odată niște păstori, cari aveau turmă mare de oi. Trăiau însă în nesfârșită luptă cu lupii, cari căutau să răpiască tot mereu oi din turmă. Le zice lupii: Noi am trăi destul de bine cu voi, dacă ar lipsi câinii, cari numai latră și țin în continuă agitație și turma și pe voi! Năimirea, cursa a prins. Păstorii au alungat câinii, dar și lupii au nimicit ușor turma, căci nu mai era nime să-i trezească și să-i facă atenți la pericol...

Eată, așa ar păți-o și biserica, fără instituția protopopilor! — Lipsind controlul, s'ar îngloba toate afacerile...

Când nu i-am avea, ar trebui să-i creăm: de ce să-i ștergem, avându-i?... Toate societățile moderne se întemeiază pe control. Controlul e viața și a statului... Numai nouă să nu ne trebuie control? — Atât de elementar e adevărul ce militează în favorul instituției, că e pagubă de timp pierdut cu discuția pe această temă. Atunci de ce declară unii din ai noștri de medievală instituția protopopilor?...

Adevăr grăești — răspund cei ce discută. Însă protopopii fac abuz de putere!

Nu mă fac avocat. În cele din urmă și între protopopi pot fi persoane abuzive — oameni sunt și ei. Vina cea mare — dacă așa ar fi — nu o au totuși protopopii. Cum și mai sus am zis și o repet și aci, vina o poartă clerul și poporul, D-Voastră Domnilor membri sinodali! când nu vă faceți datorința a lua răfuiala protopopilor. An de an vă adunați în central protopopiatelor, nu să parați numai, nu să dați îndemnuri numai, ci să și controlați pe protopopi. Cât de minunată întocmire Statutul org.! Susține — să zicem cu criticiantii — instituția medievală, în același timp instituită lângă ea un organism foarte modern de control, ca să nu se poată face în nici o direcție nici un abuz. Sinodal prot. și el e reprezentanța clerului și poporului din tract. Clerul și poporul controlează și dă zor afacerilor. Într'adevăr nimeni nu e „strein și nemernic” în biserica noastră. Fie cine are terep de activitate și se poate manifesta în direcția bună cât îi place. De ce nu străbat gândurile aceste și capetele inferbintate?... Nu cereți dela mine răspuns, deja l-ați aflat!...

Vă invit la muncă și doresc, ca controlul D Voastră de azi să fie spre binele protopopiatului Lupșa — și sinodul îl declare deschis.” (Va urma).

Serbările de Duminecă.

Scriitorii din Tară au sosit în Sibiu Sâmbătă după amiază la orele 4. Dăminecă dimineața scriitorii noștri au participat cu toții la serviciul divin ofioid în catedrală. Au fost plăcut impresionați de felul cum se servește la noi, și de corul m'xt, care a cântat admirabil. După biserica scriitorii s'au fotografiat în fața catedralei apoi s'au dus să viziteze pe I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul nostru. În numele scriitorilor a vorbit dl Cincinat Pavelescu, asigurând pe Excelența Sa de stima și iubirea oamenilor de litere. Ex. Sa a primit cu multă afabilitate pe scriitorii, cu cari s'a întreținut timp mai îndelungat.

La 11 și un sfert s'a început șezătoarea literară care a fost foarte reușită. Ea s'a ținut în sala festivă a „Muzeului Asociației” care a fost tixită de public românesc din Sibiu și din depărtări mai mari. Era o prilejitate frumoasă: scena împodobită cu verdețuri și tivită cu o admirabilă ouună de scriitori tineri, avea în fața sa un numeros public ales, de pe fața căruia strălucia nu numai dorul de a-și auzi pe artiștii noștri, ci și un neastâmpăr viu, care avea par'că ceva din o muștrare: de ce veniți așa de rar pela noi?

Scriitorii noștri au cetit cu toții câte ceva din scrierile lor. Aproape toți au cetit lucrări publicate, deci cunoscute în mare parte de public. Și totuși, ce farmec, ce delioin, să poți gusta o operă de artă prin mijlocirea directă a autorului! Publicul a avut câteva clipe de adevărată înaltare sufletească.

După un scurt cuvânt de deschidere din partea dlui Oct. Tăslăuanu, care are meritul principal la organizarea acestei șezători, și care în numele publicului românesc dela noi urează bun venit scriitorilor români, regretând că din rândul acestora lipsește tocmai președintele, dl Mihail Sadoveanu, care a fost reținut de motive familiare, — urmează la rând scriitorii noștri.

Dl O. Goga citește trei poezii: De de mult, Prăpastia și Un om. E ca și când ar răsună în sala întreagă un glas de vifor...

Dl Em. Gârleanu, cel „sfios” ca o domnișoară și însușit ca un apostol, cum i-a zis odinioară dl Iorga, citește frumos două schițe scurte: Trandafirul și Într'un colț de biserică.

Dl Cincinat Pavelescu spune versuri de ale dsale: o Prefață la volumul de poezii, poeziile Primăvara și o Serenadă și o foarte reușită și pură de actualitate alegorie: Vulturul.

Dl Caton Teodorian citește o mișcătoare schiță: Darul lui Tinel.

Urmează apoi dșoara Maria Filotti, artistă dela Teatrul Național din București, care a recitat într'un mod măiestru trei poezii: „Mama” de Carmen Sylva, „Eu n'am știut să cânt” de Cornel Moldovan și „Ideal” de G. Coșbuo. A fost o adevărată revelație pentru publicul căruia atât de rar i se dă prilej de a asculta artiste veritabile.

Dl Dimitrie Nanu citește o baladă: Mihnea.

Dl Ioan Agârbiceanu citește o splendidă schiță de un realism înduioșător: Copilul.

Dl Cornel Moldovan citește o „Baladă” plină de avânt.

Dl Dinu Ramură citește un gingaș „Răvaș de nuntă”, care place mult publicului.

Dl Victor Eftimiu recitează cu dșoara Filotti două scene admirabile din poemul ferice al dsale „Însiră-te mărgărite”, care s'a dat în timpul din urmă cu un deosebit succes pe scena Teatrului Național. Și de astădată dșoara Filotti e neîntrecută.

Dl A. Măndru citește „O scrisoare” în versuri.

Dșoara Maria Cunțan citește „Povestea cântecului”, pe care publicul o aplaudează frenetic.

De încheiere dnl Cincinat Pavelescu, simpatice epigramist, spune mai multe epigrame de tot hazul, cari plac mult publicului atât de darnic în aplause.

Șezătoarea a durat dela ora 11¹/₄ până la 1¹/₄.

Publicul a făcut mari ovații scriitorilor.

După șezătoare s'a dat în restaurantul Brote un banchet la care au luat parte vre-o sută de persoane. S'a petrecut foarte bine, într'o bună frăție românească.

Pe lângă mâncările cele bune au fost și toaste. Dl Goga a salutat pe scriitorii de dincolo, pentru gândul și scriul căroră granițele sunt acolo, unde sunt granițele limbei noastre. Dl C. Pavelescu închină pentru Ardeal și pentru scriitorii lui. Dnul protopop pers. I. Droo povestește despre vremuri în cari arta și literatura noastră era numai în fașă și spune că se simte fericit că a ajuns și vremuri atât de frumoase, ca cele de azi. Dl Dr. I. Fruma vorbește „în stil baroc” despre multe lucruri în legătură cu cultura noastră. Dl Gavril Precup, profesor la liceul din Blaj, se simte fericit că a putut asculta pe reprezentanții literelor române, pe cari, ca interpret al lor în fața elevilor săi, îi înțelege acum mai bine. Dl Ernil Borca închină niște versuri amoristice artistice M. Filotti în sănătatea căreia închină, dl Goga își amintește de dl V. Eftimiu, care s'a întors la Sibiu ca „ouceritor”.

În decursul banchetului a cântat cele mai frumoase cântece românești, muzica lui Brașoveanu.

Seara la 8 ore s'a dat la „Gesellschaftshaus” în onoarea scriitorilor noștri un admirabil bal costumat. Toate damele (cu excepția celor două) au fost în costume românești, care de care mai frumoase. De remarcat e, că majoritatea acestor costume erau din țara noastră. Și dintre tineri au fost foarte mulți în costume românești de prin diferite părți ale țării. A fost o bogăție de artă, cum nu s'a mai văzut în Sibiu până acum. Cât de bogat e acest popor al nostru, care tânjește de sărăcie, și câtă artă și poezie e în sufletul lui, pe care se înstăpănesc totuși atâtea patimi și lupte urâte!

La acest bal românesc s'au jucat în prevalență jocuri naționale. Partea introductivă a constat din o serie de jocuri românești populare, jucate de mai multe perechi de tineri. S'a jucat „Hora trocărăscă”, „Zuralia”, „Brâul”, „De doi”, apoi „Crăița” și „Hora fetelor”, dintre cari cele două din urmă au fost jucate numai de domnișoare. A plăcut foarte mult în special „Hora fetelor”, jucate pe cântec de fluer, ca pe Târnavă.

Pentru întreg publicul, dar în special pentru scriitori, balul a fost o adevărată feerie, pe care nici nu înceroșăm a o descrie, de oarece tragem nădejdea că serbările acestea dela Sibiu le vor des-

orie mai frumos scriitorii noștri. Despre bal îi vom lăsa deci pe dâșii să vorbească.

Balul, care a fost foarte bine cercetat și a reușit în toate privințele peste orice așteptări, a durat până dimineața la 4 ore.

Scriitorii noștri, cari au fost dela început obiectul unei desăvârșite atențiuni și iubiri din partea publicului, au plecat spre București Marți dimineața cu trenul de 4, după ce în preșeară fuseseră oaspeții dlui Goga și a familiei Cosma.

Plecarea lor grabnică a stârnit regrete unanime. Noi, cari ne-am bucurat atât de mult de venirea lor — nu-i vom uita!

NOUTĂȚI.

Sărbătorile în Rusia. Consiliul imperial a discutat asupra propunerii de a reduce numărul sărbătorilor, cu scop de a prelungi vremea de muncă a funcționarilor, a școlărilor și a celeilalte populații. Majoritatea consiliului a declarat, că reducerea numărului sărbătorilor este necesară. Reprezentanții clerului înalt se opun la această propunere.

Poporațiunea Bulgariei. Se știe din Sofia, că recensământul actual a constat în Bulgaria 4.300.000 de suflete, cu un spor de trei sute de mii în timp de cinci ani.

Prelegere populară. Comitetul despărțământului Dicioșanmărtin al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” aduce la cunoștință celor interesați, că prelegerea populară pusă pe 26 Febr. 1911 în comuna Chirileu și amânată din cauza târgurilor și ospetelor îngrămădite, se va ține în 12 Martie 1911 la orele 12 din zi.

În amintirea desrobirii țărănilor. Din Petersburg se vestește, că implinindu-se 50 de ani dela desființarea șerbiei țărănilor ruși, s'a ținut un serviciu divin festiv, la care au luat parte: țarul cu familia sa, miniștrii, demnitarii de stat și deputații din toate clasele sociale. Țarul a dat un rescript, în care vorbește despre meritele lui Alexandru al II-lea pentru desrobire, și făgăduiește să completeze opera moșului său, făcând din țărani nu numai oameni liberi, ci și proprietari de pământ, harnici; — aceasta se va putea ajunge mai ales prin o cultură intensivă și rațională a economiei.

Un tablou scump. Un tablou, care reprezintă pe Filip IV, lucrat de Velasquez (secolul al 17-lea), cel mai original dintre pictorii spanioli, a fost cumpărat zilele acestea pentru suma enormă de două milioane și jumătate coroane. Cumpărătorul este un miliardar din New York, Eurio Frick; ear vânzător e un negustor de tablouri din acel oraș.

Sbor de-asupra Romei. Aviatorul Fischer s'a ridicat din aerodromul dela Campagna pe un monoplan și a făcut un sbor de-asupra Romei. A înconjurat de două ori cupola bisericii Sfântului Petru, ear după aceea s'a întors la locul de unde a plecat.

Mulțămire. Oficiul parohial gr. ort. român din Căpâlnadesus aduce mulțămire și pe calea aceasta marelui mecenat român, dlui Vasile Stroescu, pentru suma de 200 coroane, trimisă pe seama bisericii, și domnului Petru Șogan, mare proprietar în Cergidul-mare, pentru două rânduri de vestimente bisericesti, cumpărate pe seama filiei Abus. Ioan Vădășan paroh.

Candidații de preoție li se atrage atențiunea asupra parohiei Lunca, tractul Lupșa. Lunca este o comună curat românească, lângă râul Argeș la o poziție romantică cu un popor bun și evlavios, vrednic de un păstor adevărat. Conform planului liniei ferate, care pe Valea Argeșului acum este în lucrare, la Lunca se va face gară de primul rang. Concursul expiră în 10 Martie v. a. c.

La fondul „Episcopul Nicolae Popa pentru masa învățăcelilor meseriași” al Reuniunii sod. români din Sibiu, au mai dăruit: Ioan Popa, paroh (Slămnice), soția sa Elisaveta n. Iosof, 1 cor.; Demetriu Iridon, econ. (Apoldul sup.) 20 bani; Ioan N. Floca, paroh (Răhău), aplicând pe băiatul Achim Oancea la meseria de faur, 28 bani; Mateiu Radu, econ. (Porumbacul inferior) și soția sa Eva, 1 cor.; George Nicoră, paroh (Calbor), 50 bani și Miorica Tordășianu 10 bani.

Di Ioan Banciu, cassar al „Asociațiunii”, cu scop de a sprijini harnicia Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului, s'a înscris membru pe viață al ei cu taxa de 80 cor., plătită în 4 rate semestrale.

Dar pentru biserică. Marele mecenat al neamului nostru, dl Vasile de Stroescu, a dat pentru biserică din Cristian tr. Sibiu 200 cor. Pentru darul marinos, în numele comitetului parohial i-se aduc sincere mulțumiri. Preotul C. Moldovan.

Di Nicolae Bembea, învățător în Sibiul (lângă Săliște), luându-și de problemă, între altele, de a îndemna copiii de școală la îmbrățișarea meseriilor, cu concursul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” a și plasat un număr frumusețel din foștii săi elevi la diferite meserii în Sibiu. În semn de recunoștință către acest așezământ, dl Bembea s'a înscris membru pe viață al Reuniunii cu taxa de 50 coroane plătită în rate.

Din școală. Tatăl, supărat, zice către băiatul său: — „Mi-a spus dl învățător, că te porți rău și nu înveți nimic!” Băiatul răspunde: — „Să nu crezi tată, dl învățător voeste numai să te necăjească!”

Pentru o întrerupere în biserică. Un tânăr țaran și-a permis la o sărbătoare să întrerupă predica preotului său cu următoarele cuvinte, rostite în biserică romano-catolică a unui sat din Ungaria: „Grozav mai mințește popa nostru!” Pentru întreruperea aceasta, care a scandalizat pe credincioși, judecătoria cercuală a dictat tânărului o pedeapsă de 14 zile temniță și 20 cor. amendă. Tribunalul regesc la care s'a dat apel, a pertractat afacerea în zilele acestea și a aprobat pedeapsa de 14 zile temniță, dar amenda a iertat-o.

Câne care vorbește. De mai mult timp scriu ziarele străine despre cănele Don, care cică vorbește. Cănele Don se află acum în grădina zoologică din Hamburg, unde directorul institutului îl arată publicului doritor de a-l vedea. Nu l-a dresat nimenea să rostească vorbe, și până acum nu se știe cum de-a ajuns un căne la darul acesta. Se zice, între altele, că de câteori animalul vede copii, grăește vorbe: *Don hungrig! Kuchen haben!* (Don e flămând! Vrea cozonaci!).

Nenorocire. În minele de cărbuni dela Petroșeni s'a întâmplat iarăși o nenorocire. Doi tineri muncitori au fost zdrobiți total de un uriaș sloi de gheață, care s'a desprins și a căzut asupra lor dela o înălțime de 5 metri. Al treilea muncitor care se afla în apropiere, a fost greu rănit.

O nouă Loje de a Bunilor Templieri s'a fondat Duminecă în 26 Februarie în Arad. Funcționar de fondare a fost dl G. Șterba din București, imputernicit fiind de șeful suprem al ordinului. Loja se numește „Renașterea” Nr. 2. Președinte a fost ales dl prof. N. Mihulin, iar secretar dl Dr. Cornel Albu. Deputat al Lojii este dl Dr. Cornel Iancu. Loja „Andreiu Șaguna” Nr. 1. din Sibiu, deasemenea a fost reprezentată la fundarea Lojii „Renașterea” prin un delegat special. Seara a fost o festivitate în sala seminarului de acolo, împreună cu o conferință. Loja „Renașterea” își ține ședințele în localul Asociației Arădane.

Bunii Templieri la Săliște. Sămbătă seara, în 4 Martie a. a. avut loc producția în scop de propagandă antialcoolică a Lojii „Andreiu Șaguna” din Sibiu, în sala festivă a școlii din Săliște. A reușit peste așteptări. Pe lângă propaganda antialcoolică cuprinsă în cuvântul de deschidere, în conferință și în piesa de teatru, au fost și alte bucați literare, unele declamări și un hazliu dialog cari au mulțumit publicul pe deplin. După producție a urmat dans. În decursul dansului a fost pusă în circulație poșta universală. La 12 ore s'au împărțit premiile compuse din 2 frumoase albume. Premiul prim l-a primit dăoara *Marioara Lăpădat*, având cele mai multe cărți poștale, iar premiul al doilea dăoara *Aurelia Munteanu*. Cu toate că bufetul a fost provăzută numai cu beuturi fără alcool, totuși a fost o veselie sănătoasă și o animație până aproape la ziuă. Deci încă odată s'au putut convinge foarte mulți, mai ales acei ce susțin că „unde nu e beutură, nu e veselie”, că omul își poate petrece admirabil și fără pic de beutură alcoolică. Primul pas a fost greu; de aici înainte e deajuns a ținea poporul în curent cu desăvârșire aceasta, spre a vedea în curând fruntașă comună Săliște un model și în chestia aceasta, cum este în celelalte (em.)

Economie.

Povești cu privire la mănucarea și plantarea pomilor altoiți, și a pădureților.

Se apropie timpul când bunul econom își procură și plantează sau pomi altoiți, formați gata, sau numai pădureți, pentru a-și face școală de pomi, ca să-și crească însuși altoiții de lipsă.

Pentru ca plantațiunea să ne fie folositoare, nu e de ajuns să procurăm pomii dela cutare firmă mare, dar e de lipsă să observăm la sosirea pachetului, la despachetare, la îngrijirea altoilor sau pădureților până la plantarea și la plantare însăși următoarele reguli:

Îndată ce suntem înnoștiți, că ne-a sosit la stație pachetul, cu pomi sau cu pădureți: numai decât să mergem după el și să-l transportăm acasă și să nu-l lăsăm cu zilele în stație, de oarece atât frigul, cât și seceta (căldura) sunt stricăcioase rădăcinilor.

Dacă pachetul e înghețat să-l punem în un loc scutit de frig, dar nu călduros; așadar într-o cămară sau pivniță și să-l lăsăm acolo să se desghețe. După 4—5 zile putem să desfacem pachetul, și până la plantare îngropăm pomii sau pădureții în pământ.

Dacă primăvara desfăcând pachetul, aflăm că coaja altoilor sau a pădureților e vestejită, abărăcită, în cazul acesta să tăiem capetele rădăcinilor mai groase și punem altoii sau pădureții într-o cadă cu apă pentru 1—2 zile, prin ce își trag de nou apă și să delătură crețele (abărăciturile) coarjei. Altoii încălta vestejiți se mai pot pune în lungime în un șanț, unde acoperindu-i cu pământ, îi udăm. După 3—4 zile îi scoatem din șanț și sau îi plantăm îndată, sau dacă nu-i putem înălța, îi îngropăm așa încât rădăcinile și 1.5—20 cm. din trunchi să ajungă în pământ.

Luorul de căpetenie la plantarea pomilor e, ca groapa să fie destul de mare. Groapa să fie 70—80 centm. adâncă și 100—120 cm. largă. Groapa să se sape totdeauna cu vre-o câteva săptămâni înainte de plantare, dacă plantăm toamna, groapa se va face în luna August, sau Septembrie, dacă plantăm numai primăvara, atunci groapa se face toamna sau în decursul iernii.

Când săpăm groapa, pământul cel bun de deasupra îl punem la dreapta, iar cel de desubt, care e mai slab, îl aruncăm la stânga gropii. Dacă am săpat groapa: o umplem 2/3 părți cu pământ bun care a fost deasupra și îl adunăm la mijloc făcând un mușuroiu (dâlmă), aceasta e de lipsă ca pământul să se așeze până la și înainte de plantare, iar nu după plantare.

Înainte de a planta batem parul la distanță de o palmă dela mijlocul groapei după aceea tocim mușuroiul și plantăm pomul.

Pentru plantat pregătim pomul în modul următor:

Cu un cuțit bine ascuțit sau cu foarfeci bune tăiem din rădăcini atâta cât e neapărat de lipsă, ca să nu fim împedecați la așezarea lor și la plantare. Rădăcinile sticate se taie de tot, iar cele vătămate deasupra vătămăturii. Tăetura să fie totdeauna către pământ pentru a se vindeca mai ușor. După aceea așezăm pomii 2—3 ore cu rădăcina în un vas cu ciurială făcută din lut (pământ galben), bălegă de vită și apă. Pentru plantare luăm pomul din ciuriala aceasta.

La plantare așezăm pomul lângă par pe mușuroiul din mijlocul groapei, având grijă să nu-l punem mai adânc decât a stat în școala de pomi, fără mai bine ceva mai sus, căci cu pământul se mai așează. Până unde a stat în pământ în școala, se cunoaște după culoarea coarjei. Rădăcinile le așezăm cu grijă pe mușuroi și apoi cu mâna punem pământ bun și f. în pe rădăcini și între ele, îndesând bine pământul cu mâne, ca să nu rămână spații goale. Dacă am acoperit rădăcinile cu cel puțin 5 cm. pământ atunci putem îndesa pământul, călcându-l cu piciorul, în repând dela marginea groapei și mergând spre mijloc. Peste pământul acesta putem pune un strat de gunoi de 10 cm. grosime, care nu numai că îmburătățește pământul și ofere (dă) diferite materii de nutre-mânt pomului, dar totodată îl apără și contra pericolului de a se usca, conservând umezeala. Dacă plantația se face primăvara îl udăm după aceasta cu 3—4 căni (cofe) de apă și apoi umplem groapa de tot cu pământul care ar mai fi lângă groapă, făcând în jurul pomului o albie din pământ.

Terminând plantarea, legăm pomul de parul bătut mai înainte. Parul să ajungă numai până sub coroană, iar vârful parului se rotunzește pentru a nu vătăma pomul. Pentru legat putem între-

buința pae sau nuele de răchită (salcă). Pomul se leagă sub coroană și la mijloc, legătura să aibă forma unui coculcat, adică să fie trasă și între pom și par ca să nu se frece unul de altul. Legătura să nu fie prea strânsă, ca pomul să se poată așeza cu pământul.

Pomii plantați să se taie și anume la meri și peri, mlađița să rămână de 70—80 cm. de lungă, la vișini, cireși, caise, perșeci rămân 5—6 ochiuri, la pruni ceva mai mult.

Nucii nu se taie.

Dacă plantarea pomilor s'a făcut toamna, atunci se taie numai în primăvara următoare.

În caz de secetă pomii trebuiesc udați. E bine să acoperim albia făcută în jurul lor cu un gunoi păios pentru a conserva (păstra) umezeala din pământ.

Pădureții se plantează primăvara în școala de altoi. Pentru școala de altoi să se aleagă un loc plan (oblu) și deshoit, unde umblarea aerului nu e împedecată de ziduri, pomi etc. Pământul se rigolează (desfundă, întoarce) toamna sau iarna la 60 cm. adâncime. Primăvara plantăm pădureții luând distanța rândurilor de 80 cm., iar în rând 40—50 cm. Pădureții din rândul al doilea se cază la mijlocul pădureților din rândul întâiu, cei din rândul al treilea iar în direcția celor din rândul întâiu. Prin împărțirea aceasta razele soarelui pot străbate, și aerul căldura pot circula mai ușor.

Pădureții pentru plantare îi pregătim în modul următor: Rădăcinile vătămate sau stricate le depărțăm, rădăcina principală o scurtăm pe jumătate din lungime, celelalte numai puțin, mlađițele de pe pădureți le curățim până la 30 cm. înălțime, ce e mai sus se scurtează, asemenea și pădurețul se scurtează la 40 cm. lungime. După aceasta așezăm rădăcinile pădureților în ciuriala făcută din lut, bălegă de vită și apă, și din aceasta îi plantăm, udându-i bine cu apă.

Pentruca pădureții să fie puși în rând, e bine a se folosi o sfoară împărțită și lângă aceasta să așezăm pădureții în groapă.

Îngrijirea mai departe a pădureților constă în aceea, că pământul să fie curățit de buruieni și în caz de secetă, dacă e posibil, îi udăm.

Pădureții se altoesc în luna Iulie-August prin oculare.

Sibiu, 3 Martie 1911.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”.

Pant. Lucuța
prez.

Vic. Tordășianu
secretar.

Teatru.

Azi, Mercuri, în beneficiul artistului Berzun se dă comedia „Baron Liederlich”, iar Măne, Joi, în beneficiul artistului Leiter opereta „Der Graf von Luxemburg”.

Din public.*)

Mulțămire publică.

Pentru procurarea unui al doilea clopot nou pe sâmba nou zidite noastre biserici române ortodoxe din Gârbova, — inițiativă luată de mine, ocazional, — au binevoit a oferi următorii marinișoși contribuenți: N. Almășan, 10 lei. Glig. Ursu, 25 lei. I. Sebișan, 20 lei. O. I. Simian, 5 lei. Ana D. Simian, 2 lei. I. N. Simian, 5 lei. Frații Hanciu, N. Șteflea, câte 10 lei. N. Lupăș, N. N. Simian, câte 5 lei. I. D. Marou, 2 lei. D. Cureau, 5 lei. I. Herța, 1 leu. I. Pascu, 5 lei. I. Suci, 20 lei. D. C. Nopa, 1 leu. Il. Morariu, Glig. Morariu, N. Roman, D. Dădărlat, câte 5 lei. C. Ivan și N. Georgescu, câte 10 lei, cu totul 161 lei și 92 fl. = 148 cor. 12 fl. I. Roman, I. Moga, câte 3 cor., toți din România. M. Posztor din Gârbova 5 cor. D. Munthiu și soția Hermina, 25 cor. Iga. Filip, 10 cor. I. Bărsan din Reciu, Ost. Sgîlmea din Mersurea, V. Răduț din Spring, câte 5 cor. Il. Oltean din Ludoș, 1 cor. „Casa de păstrare” din Săliște, 30 cor., Dr. N. Mănoiu și soția Ecaterina din Brașov, 30 cor. Banca „Mielul” din Poiana, 40 cor. „Mărgineana”, 25 cor. Il. Dobrotă, 5 cor. Const. Ghișe și soții din Rod, 71 cor. 90 fl., — cu totul 412 cor. 02 fl.

Clopotul a costat 895 cor. 40 fl., din care sumă, contribuind fundațiunea N. Cărpinișan 453 cor. 79 fl., ofertele benevole 412 cor. 02 fl., — a rămas în sarcina mea 29 cor. 59 fl.

Mulțămesc călduros binevoitorilor donatori și implor darul Cerului asupra lucrărilor dumnialor.

Gârbova, la 3 Februarie 1911.

Romul Pyp
paroh.

*) Pentru cele publicate în rubrica această redacțiunea nu primește răspunderea.

„ALBINA“, institut de credit și de economii în Sibiu.

Domnii acționari ai Institutului de credit și de economii „Albina“ sunt invitați prin aceasta în virtutea §-lui 20 din statutele societății la

a XXXVIII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Sibiu, Sâmbătă în 25 Martie 1911 st. n. la orele 10 a. m. în sala festivă a Muzeului „Asociațiunii“ cu următoarea

Ordine de zi:

1. Bilanțul anului de gestiune pe anul 1910 și raportul comitetului de supraveghiere.
2. Propunerea direcțiunii cu privire la crearea unui fond cultural „Parteniu Cosma“.
3. Distribuirea profitului net realizat conform bilanțului.
4. Distribuirea sumei destinate pentru scopuri culturale și de binefacere.
5. Fixarea prețului marcelor de prezență pentru anul curent.
6. Alegerea a 2 membri în direcțiune cu mandat pe 6 ani.

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați în conformitate cu §§-ii 23, 24 și 25 din statutele societății, sunt rugați a-și depune acțiunile și eventualele dovezi de plenipotență cel mult până Miercuri în 22 Martie a. c. st. n. 6 oare p. m. la casa centrală noastră în Sibiu, sau a filialelor din Brașov, Lugos, Marosvásárhely și Mediaș.

Depunerea acțiunilor, respective a plenipotențelor spre scopul indicat se poate face și la institutele: „Ardeleana“ în Orăștie; „Bihoreana“ în Oradea-mare; „Bocșana“ în Bocșa-montană; „Furnica“ în Făgăraș; „Lipovana“ în Lipova; „Mureșana“ în Reghinul-săsesc; „Oraviciana“ în Oravița; „Patria“ în Blaj; „Sebeșana“ în Sebeșul-săsesc; „Sylvania“ în Șimleu; „Timișana“ în Timișoara; „Victoria“ în Arad și „Casa de păstrare“ în Miercurea și în Săliște, în acest caz însă cel mult până Sâmbătă în 18 Martie a. c. st. n.

Sibiu, în 3 Martie 1911.

(88) 1—1

Direcțiunea.

Onorată adunare generală!

Subsemnatul comitet de supraveghiere, examinând conturile „Bilanț“ și „Profit și Pierdere“ pro 1910 ale institutului de credit și de economii „Albina“, am aflat singuraticile poziții în consonanță numerică cu cărțile principale și estrasele din cărțile auxiliare.

La finea anului am scontrat cassa, efectele și alte valori și le-am aflat în consonanță cu registrele institutului purtate exact.

Referitor la împărțirea profitului net de Cor. 457,613.35 ne alăturăm propunerii direcțiunii și o recomandăm spre primire.

Vă rugăm în fine, ca aprobând bilanțul pe 1910 să dați atât direcțiunii, cât și comitetului subscris absolutorul pentru gestiunea lor pe anul 1910.

Sibiu, 22 Februarie 1911.

Comitetul de supraveghiere:

M. Voileanu mp. I. Henteș mp. E. Verzariu mp.
Victor Fincu mp. Dr. V. Bologa mp.

ACTIVE.

CONTUL BILANȚULUI.

PASIVE.

	K	f		K	f
Cassa în număr	325,780	83	Capital societar:		
Monete	1,270	20	15,000 acțiuni à K 200	3,000,000	—
Cambii de bancă	14,499,527	88	Fondul de rezervă al acționarilor	700,000	—
Credite cambiale cu acoperire ipototecară	4,984,059	56	Fondul de garanție al scrisurilor fonciare	500,000	—
Imprumuturi ipot. în scrisuri fonciare	10,716,381	06	Fondul special de rezervă	118,984	53
Imprum. ipot. în număr	376,973	68	Fondul de pensuni al funcționarilor	670,849	20
Credite de cont-curent	4,666,665	24	Depozite spre fructificare	20,007,795	10
Credite personale	1,315,838	20	Scrisuri fonciare cu 5% în florini în circulațiune	708,000	—
Avansuri pe efecte publice	55,349	69	Scrisuri fonc. cu 5% în coroane în circulațiune	5,008,000	—
Casa institutului, realități dela gara Brașov și div. realități de vânzare	622,464	41	Scrisuri fonciare cu 4½%	2,480,000	—
Efecte publice	3,014,352	70	Scrisuri fonciare eșite la sorți în circulațiune	250,500	—
Acțiuni dela diverse bănci	102,250	—	Cambii de bancă reescontate	5,325,764	22
Efectele fondului de garanție al scrisurilor fonciare	517,422	—	Diverse conturi creditoare	2,075,933	23
Efectele fondului de penz. al funcționarilor institutului	394,599	—	Dividende neridicate	3,238	—
Interese după efecte	31,996	98	Interese anticipate pro 1911	219,174	80
Mobilier, amortizat	29,038	50	Interese transitoare de scrisuri fonciare	128,117	50
Interese transitoare restante și debitori	41,653,969	93	Profit net	457,613	35
				41,653,969	93

DEBIT.

CONTUL PROFIT ȘI PERDERE.

CREDIT.

	K	f		K	f
Interese:			Interese:		
pentru depuneri spre fructif.	871,106	—	dela cambii de bancă	756,684	27
pentru scrisuri fonciare	361,232	34	„ cred. camb. cu acop. hip.	251,352	43
pentru imprum. luate pe efecte	21,342	13	„ imprumuturi ipotecare	629,623	41
	1,253,680	47	„ efecte publice	132,326	60
Spese:			„ credite personale	108,492	26
Salare	179,639	50	„ credite de cont-curent	179,049	55
Bani de cvartir	34,880	—	„ avansuri pe efecte	4,423	67
Imprim., registre, porto, diverse	21,118	41	Proviziiuni	16,858	04
Marce de prezență	8,752	—	Chirii	20,077	10
	244,389	91	Profit la monete	1,127	17
Contribuțiune:					
directă	57,220	17			
10% dare la inter. dela depuneri	87,110	60			
	144,330	77			
Profit net	457,613	35			
	2,100,014	50			
				2,100,014	50

Sibiu, la 31 Decemvrie 1910.

Cosma m. p., director executiv.

Iosif Lissai m. p., contabil-șef.

DIRECȚIUNEA:

Dr. E. Roșca m. p.

A. Lebu m. p.

Dr. Beu m. p.

Dr. L. Lemény m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele institutului.

Sibiu, 22 Februarie 1911.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Mateiu Voileanu m. p.

Dr. V. Bologa m. p.

Ioan Henteș m. p.

Victor Fincu m. p.

E. Verzar m. p.

Matei C. Jiga, revizor-expert al „Solidarității“.

„SECAȘANA“, cassă de credit și economii, societate pe acții în Ludoșul-mare (com. Sibiu).

Convocare.

Domnii acționari ai cassei de credit și economii „Secașana“, sunt invitați prin aceasta în virtutea §-lui 29 din statutele societății la

a III-a adunare generală ordinară,

ce se va ține în Ludoșul-mare în 24 Martie 1911 st. n. la ora 1 după amiază în localul băncii cu următoarea:

Ordine de zi:

1. Bilanțul anului de gestiune 1910 și raportul comitetului de supraveghiere.
2. Distribuirea profitului net realizat.
3. Fixarea marcelor de prezență pe anul curent.
4. Modificarea unor dispozițiuni a statutului societății și aprobarea regulamentului intern.
5. Alegerea direcțiunii pe termen de 3 ani și a unui membru în comitetul de supraveghiere pe termen de 1 an.

Domnii acționari cari voesc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați, în conformitate cu §-ul 32 din statute, sunt rugați a-și depune acțiunile și eventualele dovezi de plenipotență cel puțin cu 1 oară înainte de începerea adunării la casa societății în Ludoșul-mare, sau cu 3 zile înainte la banca „Porumbăceana“ în Porumbacu-inf.

Ludoșul-mare (Nagyludas), în 1 Martie 1911.

(90) 1—1

Direcțiunea.

Activa—Vagyon. Bilanț la 31 Decemvrie 1910. — Mérleg-Számla 1910. december 31-én. Pasiva—Teher.

	K	f		K	f
Cassa în număr — Pénztár készlet	714	69	Capital social 600 buc. acții à 100 cor. — Részvény-tőke 600 drb. à 100 kor.	60,000	—
Cambii de bancă — Bankszerű váltók	109,681	—	Fondul de rezervă — Tartalék alap	1,734	37
Imprumuturi ipotecare — Jelzálogos kölcsönök	17,672	—	Fondul de pensuni — Nyugdíj alap	124	26
Imprumuturi pe obligațiuni cu cavenți — Kötelezvény kölcsönök kezések mellett	40,734	50	Fondul de binefaceri și cultural — Jótékony és művelődési alap	272	38
Capital social neincasat — Be nem folyt részvénytőke	28,308	—	Depuneri spre fructificare — Takaréknak betétek	27,551	73
Mobilier — Berendezés	350	—	Reescompt — Visszleszámitolás	66,896	07
după amortizare — leírás után	50	—	Cont-curent — Folyó számla	36,568	14
	300	—	Interese transit. anticipate — Előlegezett átmeneti kam.	2,451	56
Interese anticipate de reescont — Előlegezett visszleszámitolási kamatok	634	08	Dividende neridicate — Fel nem vett osztalék	66	—
Interese restante — Hátralékos kamatok	1,982	84	Profit curat — Tiszta nyereség	4,372	30
	200,027	11		200,027	11

Spese—Költségek.

Profit și Pierderi. — Nyereség- és veszteség-számla.

Venite—Bevétel.

	K	f		K	f
Interese: — Kamatok:			Interese: — Kamatok:		
pentru depuneri spre fructificare — betétek után	1,397	21	dela cambii de bancă — Leszámitolt váltók után	8,285	54
pentru reescompt — visszleszámitolt váltók után	4,131	61	dela imprumuturi ipotecare — jelzálogos kölcs. után	1,357	43
pentru cont-curent — folyó számla után	1,584	45	dela imprumuturi pe obligațiuni cu cavenți — kötelezvény kölcsönök után	3,586	26
pentru imprumuturi proprii — más kölcsönök után	662	90	Proviziiuni și alte venituri — jutalékok és más jövedelmek	1,940	89
Spese: — Költségek:					
salare — fizetések	1,200	—			
chirie — házber	100	—			
spese de birou — irodai költség	416	65			
porto postal — postabér	51	94			
marce de prezență — jelenléti díjak	106	—			
Dări: — Adók:					
directă, comitatensă și comunală — állami, megyei és közsegi adó	957	34			
10% după interesele depunerilor — tőkekamat adó	139	72			
Amortizare din mobilier — Leírás a felszerelés számlán	50	—			
Profit curat — Tiszta nyereség	4,372	30			
	15,170	12		15,170	12

Ludoșul-mare (Nagyludas), la 31 Decemvrie 1910.

Ieronim Spornic m. p.,
director executiv — vezér igazgató.

Alexiu Staicu m. p.,
cassar — pénztárnok.

Direcțiunea: — Az igazgatóság:

Ioan Cosma mp., prez. Ioan Marginean mp. Nicolau Dobrota mp. Moisa Popp mp. Romul Luca mp.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină ordine și consonanță cu registrele institutului. — Alólírott felügyelő bizottság jelen számlákat felülvizsgáltuk és az intézet könyveivel összhangzásba találtuk.

Ludoșul-mare (Nagyludas), la 1 Martie 1911.

Comitetul de supraveghiere: — Felügyelő bizottság:

Iacob Manuil m. p., prez.-elnök.

Ioan Staicu m. p.

Ioan Neamtii m. p.

George Comșa m. p.